

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . . 3 korona.
 Egész évre 12 "
 Vidékre: Negyedévre . . . 5 "
 Egészévre: 20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca 9. — Telefon 275.

ROSTA.

Azt írja Petőfi egyik versében, hogy minden Demoszténesznél szebben beszél a tett.

Hát ilyen ékesen szóló tettről szóljunk az őszinte elismerés hangján e helyen.

A hadügyi közös miniszter elrendelte, hogy a magyar honos katonák ünnepies fel-
 esketésekor a *Gotterhalte* után a zenekar játssza el Kölcsey *Himnuszát is*.

Nem szeretjük a *Gotterhaltét*, még kevésbé akarjuk dicsérni vagy védelmezni. De a mikor az ellenzéki oldalról egyre ismétlődő vádaskodásokra a hadügyi kormány ilyen cáfolattal felel: akkor hazafiatlanság lenne a valót elhallgatni.

A valóság pedig az, hogy — bár lassan — haladunk a hadsereg magyar részének megmagyarosításában. S mindenképen elismerést érdemel az a törvényes, alkotmányos intézkedés, hogy amikor katonáink felesküsnek, zendüljön meg a magyarok nemzeti imádsága a *Himnusz*.

* * *

Érdemes vidéki laptársunk, a *Szeged és vidéke*, az a tartalmas, erősen magyar irodalmi szellemben szerkesztett napilap vasárnapi számában figyelemre méltó sorokat ír az ujságírás színvonalának emelkedéséről.

Szól a közönség szellemi igényeinek finomodásáról s a társadalom jó izlésének, irodalmi érzékének örvendetes fejlődéséről.

Nagyon helyesen jegyzi meg, hogy az apró-cseprő rendőri hírek, betörések, kérelmek, bőbeszédű, vastagbetűs, alcimes leírása, kiszínezése ma már az izléstelen, a tömegek durvább ösztöneivel kereskedő, többnyire utcai filléres ujságokba szorult. A komoly sajtó, a magasabb hivatást betöltő nagyobb lapok országos politikai, közjogi, nemzeti, társadalmi, társadalomtudományi, közgazdasági irodalmi és művészeti dolgok fejtegetésének, vitatásának nyitották meg hasábjait.

A hírlapírásnak ez az irodalmi színvonal immár a komoly, értékesebb vidéki napilapokban is megtalálható.

Szóval kezd lejárni a sajtó kukacainak ideje s az ujságíráshoz ma már lelki és szellemi előkelőség és tudás, sok-sok tudás kell.

A sajtó irodalmi szintjének ez a rohamos emelkedése mindenesetre örvendetes jele s bizonyítéka a nemzeti művelődés terjedésének.

A lótó-futó írka-firkálók helyett az igazi ujságírókra, publicistákra figyel a művelt közönség.

* * *

Nevezetes ügyeket intéz el a ma kezdődő városi közgyűlés.

Kivánjuk, hogy a nevezetes ügyeket etuberségesen intézze el.

Ebben az esztendőben is sokszor tapasztaltuk a városatyák közszellemében azt az uralkodó vonást, hogy egyes közérdekű, a város minden lakosát érintő kérdések eldöntésénél egyéni vagy politikai egyoldalúság szerint beszéltek és szavaztak.

Ez az irány újabban kezdi elveszteni többségét és egyre világosabban látható, hogy a bizottsági tagok általában a város egyetemes érdekeinek előmozdítására törekcsenek.

Kivánjuk, hogy ez a szellem erősödjék meg és a ma kezdődő, fontos ügyeket tárgyaló városi közgyűlésen is Debrecen város javára diadalt arasson.

Itéljen a nemzet.

— október 18.

Napok óta nem hall az ember egyebet titokzatos értelmű jósolgatásnál. Tisza feloszlattja a képviselőházat; új választások lesznek még ebben az évben vagy legkésőbb a jövő esztendő elején.

És mindezt a sejtelmekkel megáldott kiváltságos bölcsek úgy adták eddig elő, hogy azért lesznek új választások, mert Tisza István gróf akarja,

Ugyanezek a ragyogó elmék azt is a legjobb forrásból tudták, hogy a miniszterelnök csak azért vette elő most a házszabályok szigorításának tervét, hogy ezzel a vörös posztóval felingerelje az ellenzéket és ily módon ürügyet találjon a Ház feloszlására.

Arról természetesen a csodás meszesességbe, más emberek veséjébe látó hős fecsegők nem tudtak volna számot adni, hogy ugyan miért sürgős Tisza István grófnak a képviselőház feloszlattása. Tömérdek dolga van, a mit a nemzet érdekében el akar véggezni. Nagy, egységes, erős, megbizhatható többsége is van, mely őt sietős munkájában támogatja. Életbe vágó hazai kérdések várnak megoldásra s ezt a megoldást Tisza nemesak akarja, de képes is végbe vinni. Mi előnye, haszna, magyarázata lehetne tehát rá nézve a házfeloszlattás és az új választások sürgetésének?

Azonban e józan ellenvetések mind hiábavalók, — a híresztelés azért susogott tovább és terjedt. Tisza István akarja, tehát siettetni az új választásokat.

És ime a tegnapi ülésen a képviselőház díszje, virága, az öblös száju, dicső Polonyi Géza előbb a folyosón, azután képviselői beszédében a Ház színe előtt kibőfentette, hogy itt nincs más kibuvó: vagy *obstrukció a végtelenig*, tehát a *komoly parlamenti munka erőszakos megakasztása*, vagy pedig a miniszterelnök *terjessze elő a királynak a ház feloszlattását*.

Döntsön a nemzet! harsogta Hajdu Szoboszló volt követe. Legyenek új választások! Mert ha nem lesznek, akkor előtörtetnek oduikból a szabadalmazott kerékkötők és *megakasztanak minden becsületes munkát*.

Ime így bujt ki a szeg a zsákból tegnap a képviselőházból. — A titkot őrizni nem tudó Polonyi kikottyantotta, hogy az *ellenzéki szövetség* mire esküdtött össze. Arra, hogy — lehetlenné teszi Magyarországon az alkotmányos kormányzást. Arra, hogy a nemzet fontos érdekeit, a nemzetközi szerződések lehetőségét, az elkészített törvényjavaslatokat, szóval a kormány törvényszerű, alkotmányos, nemzeti jelentőségű munkáját sárba tiporja.

Köszönjük ó dicső, hogy erre megtanitottál!

Ez már világos beszéd, tiszta munka. Az ellenzék tizenhárom kis párttöredékből áll. De összforrasztotta a parányokat a titkos szövetség.

Bánffy Dezső báró vasárnap szegedi pártlapja élén arra figyelmeztette a tizenhárom fejű összes ellenzéket, hogy most vivja az élet-halát harcot. Együttesen, egyesült erővel! — ezt hangoztatja a haynau-bajszu nemzeti báró.

Polonyi Géza tegnap még tovább ment. Ő már nem hivatkozott a bonyolódott helyzetre, nem tüzelte összetartásra hadacskákat, hanem ápertén belebőmbölte a Ház naplójába, hogy megkezdődött az obstrukció, tessék azonnal feloszlattni a képviselőházat, mert ugyis hiábavaló minden erőlködés, a hol olyan kipróbált hazafiak ülnek, mint a híres tizenháromfejűek, ott lasciate ogni speranza, hagyjatok fel minden reménnyel, nem lehet dolgozni, alkotni, a rombolás szelleme kibontotta a zászlót. És kivágja büszkén, hogy döntsön nemzet.

A döntés a tizenháromfejűek hivatása, ők döntenek le, döntenek romba mindent. A nemzet nem dönteni fog, hanem — itélni!

A bábaképző intézet építése.

— Az árlejtés eredménye. —

A bábaképző intézet építésére beérkezett ajánlatokat vasárnap bontották fel a városházán.

A felbontásnál Körner Adolf tanácsnok elnöklésével jelen voltak: Magoss György főügyész, Roncsik Lajos főszámvevő, Szilágyi János építész, dr. Kenézy Gyula, Horváth István és Berger Jenő bizottsági tagok.

A beérkezett ajánlatok a következők: Az összes munkálatokra két ajánlat érkezett.

Berger Jenő az összes munkákat 1 százalékos engedménnyel, a kőművesmunkára 5 százalékos felülfizetéssel.

Ungár Mór (Miskolc) 3 százalékos engedménnyel.

Biczó Gyula a kőműves, föld- és elhelyező munkákra 2 százalékos engedménnyel.

Gerstenbrein Tamás (Kölozsvár) bányászati mészke 5 százalékos dévai trachitból 10 százalékos engedménnyel. Egyesült parkett gyár részvénytársaság padlózati munkák 70 százalékos felülfizetéssel.

Kis Ignác a bádogosmunkákra 10,5 százalékos engedménnyel.

Lukács Vilmos falfestésre (pet. email); Kaszanzitzky Endre az üveges munkákra. Dihen János mázolásai és szobafestési munkákra 10 százalékos engedménnyel.

Tóth András a szobrászmunkákra 10 százalékos engedménnyel.

Dorsch Hugó az asztalos munkákra 7 százalékos engedménnyel.

Rossi Primo betonburkolat munkákra; Kövessi József bádogos munkákra 20,5 százalékos engedménnyel.

Horváth András festő-mázoló és szobafestő munkákra 7 százalékos engedménnyel.

Fuchs János asztalos-munkákra, azonkívül parkettre 12 százalékos felülfizetéssel.

Beck Sándor a kőfaragó munkákra 4 százalékos engedménnyel, a técsői kőből 20 százalékos a bányakőből 11 százalékos engedménnyel.

Tóth Lajos kőműves, föld és tetőzati munkákra 1 százalékos ráfizetéssel.

Vasgerenda r. t. a vasmunkákra 6 százalékos engedéllyel.

Losonei János a lakatos munkákra 21,5 százalékos vasszerkezeti munkákra 8,5 százalékos engedménnyel.

Lám Sándor az üveges munkákra.

Blaskovics Mihály a lakatos munkákra 18 százalékkal a vasszerkezeti munkákra 8 százalékos engedménnyel.

Leguslith és társa a beton munkákra.

Harsányi István az asztalos munkákra 8,5 százalékos engedménnyel, azonkívül padlózati munkákra.

Horváth József az ács munkákra 6,5 százalékos engedménnyel.

Kerékgyártó Sándor a bádogos munkákra 9 százalékos engedménnyel.

Ifjabb Pető György az ács munkákra 8,6 százalékos engedménnyel.

Kereszturi és Nagy a bádogos munkákra 1,2 százalékos engedménnyel.

Juhász István a lakatos munkákra 21 százalékos engedménnyel, vas munkákra 2,5 százalékos felülfizetéssel.

Barta Gergely szobafestői 1,75 százalékos mázolásai munkákat érezéssel 10, anélkül 13 százalékos engedménnyel.

Az ajánlatokat kiadták a mérnöki hivatalnak és annak jelentése alapján hozza meg a határozatát a tanács, kikre bizza a bábaképző építését.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, okt. 17.

A folyosón Vészi József tegnapi beszámoló beszédéről vitáznak, a ki a házszabályok revideálását mint Szilágyi Dezső politikai végrendeletének végrehajtását állította

a köz elé. A függetlenségiék, köztük első sorban Polonyi Géza, azt vitatják, hogy Szilágyi csak a technikai obstrukció ellen foglalt állást és ha élne, bizonyára ellenezné a költségvetésnek és az ujoncok megajánlásának praeceluzív terminushoz kötését. Rosenberg Gyula, az olasz provizoriumról szóló törvényjavaslat előadója lépett most a csoporthoz és azt kérdezte, vajjon elmondhatja-e ma záróbeszédét.

— *Majd hetek múlva, fiam, ijesztgeti Polonyi Géza mert mi bizony belterjes vitára készülünk, Aztán nézd csak, megérkezett Kubik Béla is.*

Közben lassan gyülekeznek az emberek, míg végre háromnegyed tizenegy óra tájban megnyitották az ülést.

Elnök: Perczel Dezső, aki mindenekelőtt György szász királyt parentálta el.

A napirendre tértek át nyomban, az olasz provizoriumról szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalására.

Szűllő Géza néppárti a javaslat ellen beszél rövid öt percig. Azt vitatta, hogy a javaslat úgy közgazdasági mint közjogi szempontból sérelmes és így a szerződés megkötése, de már a tárgyalások megindítása is törvénytelen dolog volt. Ez az egyezmény az 1899. évi. XXX. törvényekben foglalt garanciák teljes kijátszása, de sérti a nemzet gazdasági érdekeit is. Csodálkozását fejezi ki azon, hogy az agráriusok, a kiket gazdaság-politikai szempontból leginkább érdekel a javaslat, nem hallatják szavukat. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Kubik Béla a házszabályokhoz szólás fölpanaszolja, hogy az elnök nem engedte meg neki, hogy Krasznay szombati határozati javaslatát pótlóan aláírja. Kéri, engedjék meg neki, hogy a határozati javaslatot aláírhasssa.

Elnök: A határozati javaslat teljessé lett benyújtásakor. Pótlóan nem írható alá.

Polonyi Géza: A házszabályok nem tiltják a pótlóan való aláírást és így szabad utólag is aláírni a javaslatot.

Kubik: Volt is erre precedens.

Szöts Pál azt vitatta, hogy Szilágyi Dezső hasonló esetben visszautasította az utólagos aláírást.

Ez incidens után folytatták az olasz provizoriumról szóló javaslat tárgyalását.

Polonyi Géza beszélt. El volt készülve, hogy nagy támadás készül a magyar alkotmányosság ellen, mert mindig aggódik, a mikor gyakori a címadományozás, a mikor osztályorsjátékra vagy Erzsébet-szantóriumú sorsjegy kibocsátására ad a kormány engedelmet. Emlékezik rá, mennyire felháborodott az egész magyar közvélemény az ischli klauzulának már a híre is, pedig az ischli klauzula jelentéktelen dolog volt a most napirenden lévő törvényjavaslatához képest. Mutassanak egyetlen egy oly nemzetet, a mely élő-törvényt segített volna megsérteni. Itt nálunk megtörtént, mert az 1899. évi XXX. törvényeket megsértették. De nagy közjogi botrányt lát a bizottsági jelentésben már. A bizottságoknak a mi alkotmányunk szerint kezdeményezési joguk nincs és mégis önálló indítvánnyal lép a közgazdasági bizottság a képviselőház elé, a mikor azt javasolja, adja meg a Ház a kormánynak a felmentvényt. De vádolja nemcsak a kormányt, nemesak a bizottságot, de még magát Fittoni olasz külügyminisztert is, aki ismervén törvényeinket velünk mégis szerződött. Teljesen tájékozatlan e kérdésben mindenki, mert még a forgalmi statisztika is csupa hazugság, azért, hogy a magyar és az osztrák kormány hazugsággal csalja egymást. De még ha igaznak elfogadjuk is a hamis statisztikát, azt látjuk, hogy 1903-ban a monarchia kereskedelme Olaszországgal szemben 35 millió korona erejéig volt passzív, addig Magyarország kereskedelme Olaszországgal szemben csak 40.000 korona erejéig passzív, világos tehát, hogy az olasz kereskedelmi szerződés megújítása e világon mindenkinek érdeke lehetett csak nekünk nem.

A szónok öt perc szünetet kért, a mely után folytatta beszédét.

Elnök: Jakabffy Imre.

Polonyi Géza most beszédének tulajdonképpen részére, a közjogi szempontokra tér át.

Az 1899. évi XXX. t. cikk garanciái mind arra hullnak el. Erre mi segédkeztet nem nyújthatunk. A többség az osztrák centralizmusnak áll most segítségére. A kormányelnök azt állítja és azzal védekezik, hogy nem volt idő a törvényhozási tárgyalásra. Ez nem áll és még, esoda, hogy a kormány az obstrukcióval nem hozakodik elő, Mi nem adhatunk vámszövetségi és autonóm vámtarifa alapon meghatalmazást a szerződhetésre, mert sem szövetségünk, sem autonóm vámtarifánk nincs.

A szónok arra a konklúzióra jut, hogy a kormány eljárása után nincs más választás: vagy *obstruál az ellenzék* vagy pedig *döntson a nemzet, a kormány terjesse elő a királynak a házfeloszlatást.*

A javaslatot nem fogadja el. Csatlakozik Kossuth javaslatához.

Az ülés ezzel d. u. 2 órakor véget ért. A vitát holnap folytatják.

Egyház és Iskola.

A kollégium vendége. Ma délelőtt 11 óra 17 perckor érkezik városunkba Maclean, a hírneves angol missionárius. Hazájából elindult azon nemes, nagy tervvel, hogy a nevezetesebb főiskolákat meglátogatja és a Keresztény diákszövetségnek híveket toborz. E magasztos szövetségnek célja a bibliának megismertetése és nemes szórakozásokról való gondoskodás útján az ifjuság jellemének az evangyeliumi uton való kiképzése. — A főiskola oratóriumában fog délután 3 órakor beszédet tartani, amelyet Forgács Gyula budapesti ev. ref. lelkész tolmácsol.

Az ifjak a kollégium előtt gyülekezve mennek a vasúthoz fogadtatására.

A jelles missionárius vendégeskedése után Indiába megy hivatását teljesítendő.

A Svetits intézet főnöknőjének ünneplése. A Svetits leánynevelőintézet főnöknőjét, Mária Margitot tegnap névünnepe alkalmából szép ünnepeltetésben részesítették az intézet növendékei. Az elemi iskola növendékei nevében Fodor Szidi, a polgári iskola növendékei nevében Burger Erzsike, a tanítóképző növendékei nevében Gavallér Ilona, a bennlakó növendékek nevében Orosz Margit szeretetteljes szavakkal üdvözölték és díszes virágcsokrokat nyújtottak át neki. A főnöknő meghatva köszönte meg a váratlan ünnepeltetést.

Irodalom.

Mindenható szeretet. (Teleológia és telepátia), Irta Széki Akos. — Csiky Lajos, theol. akad. tanár, a még kéziratban átnézett műről következőképpen nyilatkozik a szerzőhöz írt levelében:

Kezembe vettem, olvasni kezdtem s fokozódó érdeklődéssel, rengeteg sok dolog közepette is egyfolytában átolvastam „Mindenható szeretet” című tanulmányt. Azt ígertem, hogy két hét múlva adom azt vissza s íme 48 óra sem telik még el és olvasni tetszik a tanulmány felől való véleményemet.

Hatalmas olvasottság, az olvasottakat feldolgozni tudó tehetség, mélyeséges komolyság s e mellett élő bibliai hit, tehát tudatos vallásosság, tudás és hit jellemzik e tanulmányt. Véghetetlen érdekes és értékes benne a „Gondviselésről, reám nézve legalább sok, egészen új szempontot állít fel... Az irány tiszta és világos: ahol a hit régióiba száll fel, ottan éppen emelkedett...

Ezen mű, mint a szerzője által megindított Ezerjő, egyetemes olvasó könyvtár című vállalt I. sorozatának 1. és 2. füzeté, körülbelül 6 nyomtatott ivnyi terjedelemben, ez évi november hó közepe felé fog megjelenni.

Olvasó szépirodalmi vállalatunk nagy számmal van olyan azonban, amely az emberi lét fontosabb kérdéseivel foglalkozó és közérdekű ismereteket tartalmazó műveket is terjesztene, még eddig nincs. Az ezerjő, egyetemes olvasó könyvtár e hiány van — hivatva hogy pótolja. — A mindenható szeretet című mű megjelenését a következő fogja követni. Holberg Lajos-tól Klimius Miklós földalatti utazás Swift Gulliver utazása című világhírű szatirájának méltó párja: Dr. Szilvek Lajos theol. tanárnak. A test feltámadása című nagy értékű munkája a melyben a tudós szerző természettudományos alapon, sikeresen fejtegeti a test feltámadásának a biblia szerinti lehetőségét. Ezek után valamely szociológiai mű fog következni.

A vállalat egyes füzetei pontosan meg nem határozott időben de legalább havonta egyszer fognak megjelenni. A 10 füzetből álló sorozat előfizetési ára lelkészek, tanárok és tanítók számára 4 kor. egyes füzet 40, kettes füzet 80 fill. másoknak az előfizetési díj 5 kor, a füzetek ára 50 fillér illetve 1 kor. Gyűjtők 8 megrendelő után tiszteletp éldányt kapnak.

Az előfizetéseket a következő címre kell küldeni. Széki Ákos, Debrecen, (Bethlen utca 60. sz.)

TOLLHEGYEN.

Anyósok alkouya.

Riporter tollam hegye Csonkinát táncol örömeiben a papiroson, amelyre ezt a legeslegesőbbbrangu szenzációt leírja. A szenzációk szenzációját! Olyat amelyet évezredek óta nem szült Nubia párduca.

Nincs többé anyós! Képzeld, fiatal férjek, ifju feleségek, képzeld és ájuljanak örömeikben egymás karjaiba. Nincs többé anyós.

Vagy ha van is anyós, az olyan anyós, amely ha van is, hát nincs. Vagyis úgy nincs, hogy van. Vagy azt se tudom már, hogy mit irok össze-vissza a nagy örömtől. De hisz nekem is van anyósom. És ez az anyós van, de nincs!

A Kárpátoktól az Adriáig tour és retour a boldogság érzetének kiáltása fog felhangzani, amint ezek a sorok, mint egy felkelő és soha többé le nem nyugvó fényugaras melegárasztó tavaszi nap kibukkannak eddigi anyósomos létünk szörnyű sötétségéből.

De hogy is kezdjem. A nagy öröm némmá vá teszi a tollamat.

Nincs többé anyós. Vagy ha van is, hát nem nekünk van. Mert elhangzott a megváltó szó:

— Az anyós nem családtag!

Ugy történt, hogy Faragó Ödön, ez a kedves fiu, akinek talentumánál csak a szive nagyobb, megszeretett egy debreceni szép leányt. Nemrég el is vette feleségül.

Tegnap Faragó fellépett egy jó szerepében és a Makó házi szokásának megfelelően benyújtott egy kérvényt az igazgatóhoz, amelyben felesége és ennek anyja részére szabadjegyet kért.

A fiatal asszonyka anyjával együtt este meg is jelent a pénztárnál, hogy a két jegyet átvegye.

De csak egy volt. A másikat nem utalványozta ki Makó igazgató, mert — úgy mond — szabadjegyekre csak a színészek családtagjainak van joga, azonban az anyós nem családtag!

A fiatal asszonyka megfizette anyjéért a forintot, miután a férje hívta meg vendégül a színházba.

De ez a forint a házasetet békéjének megváltási ára volt ennek a szegletessé lapított kerek világnak összes házastársai számára.

Mert ha az anyós nem családtag, akkor nincs is helye a családban. És ha nem foglal helyet a családban, akkor nincs is, aki a házi békét megzavarja.

Hála neked ó Makó Lajos, te — emberiség második megváltója! Az utókor érebe önt.

Azonban Páris egyik házának egyik termében hamarosan összeszaladt egy esomó züllöttképi uriember, akik mind keservesen nyöszörögve tépték ki egymás szakalát bánatukban.

A vigjátékirók voltak. Ott volt Bisson, Valabrégue, Ordonneau és a többiek, akik a Válás után, a Menyemet és a többi anyósos darabokat írták.

— Hallottátok mit mondott Makó Lajos?

— Ki az?

— Nem ismeritek? Hisz két hétig volt Párisban!

— Hát mit mondott a monsieur Macau?

— Hogy az anyós nem családtag!

— A bas Macaulay! (Magyarul: le Makó Lajival!) — kiáltották. — Hát hogy írjunk most már hatásos bohózatot, ha az anyós nem családtag? Öljük meg Makót!

— Ne bántsuk! — szolt egyik. — Gondoljuk meg, uraim, hogy mi is férjek vagyunk!

Maró.

Napi hírek.

Az időjelzőintézet jelentése.

Budapest, 1904. okt. 17-én. Meleg napos, ferőfényes időt jeleznek minden irányból. Derős, tiszta, szép idő várható továbbra is.

— **Városi közgyűlés.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága a főispán távolléte folytán szeptemberről elmaradt rendes közgyűlését ma délután 3 órakor kezdi meg. A tárgysorozatban oly fontos ügyek szerepelnek, amelyek a lakosságának minden rétegét a legközelebről érdeklik, mint többek közt a jövő évi költségvetés és ezzel összefüggésben a pótdó megállapítása. Ohajtandó tehát, hogy a városi közügyek eldöntésére hivatott bizottsági tagok kellő érdeklődést tanúsítsanak a közgyűlés iránt és ismét nagyobb számban jelenjenek meg. De az is ohajtandó, hogy felesleges szóáradattal ne akasszák meg a komoly tárgyalás menetét, hanem inkább szakszerű fejtegetéseikkel igyekezzenek a fenforgó kérdéseket megvilágítani és a akosság legjobb érdekében eldönteni.

— **Dobiecky Sándor itthon.** Városunk kiváló országgyűlési képviselője, Dobiecky Sándor, aki résztvett a st. louis-i interparlamentáris értekezleten, mint a magyar csoport tagja, két hónapi távollét után jó egészségben visszatért és tegnap Debrecenbe érkezett.

— **Wolafka püspök a katolikus nagygyűlésen.** Wolafka Nándor dr. vál. püspök tegnap délben Budapestre utazott. A püspök részt

vesz az orsz. katolikus nagygyűlésen e hó 23-án és következő napjain tartandó ülésén és pénteken, a megnyitó ülésen beszédet is mond.

— **A Csokonai ünnep.** A Csokonai halálának századik évfordulóján rendezendő Csokonai-ünnep előkészítésében lelkes buzgósággal fáradozik a Csokonai-kör elnöke Gérei Kálmán és titkára Kardos Albert dr. Már el is küldték a hivatalos meghívókat a m. tud. akadémiának, a Kisfaludy- és Petőfi társaságnak és most mennek szét az országba az összes irodalmi körökhöz és közművelődési egyesületekhez intézett meghívások. Minden jel arra mutat, hogy ez az ünnep 1905 január 28-án valósággal országos jelentőségű irodalmi ünnep lesz. Az előkészítés már annyira haladt, hogy legközelebb a Csokonai-kör választmánya véglegesen megállapíthatja az ünnep összes részleteit és teljes előrajzát. Nagyon érdekes tervek merültek fel és ezek megvalósítása esetén oly nagyszabású esemény lesz a Csokonai-emlékünnep, melynek dicsősége fényt vet Debrecen városára is.

— **Nagy Győző ezredes meggyógyult.** Örömmel adhatunk hírt arról, hogy Nagy Győző ezredes, a Debrecenben székelő honvéd gyalogdandár parancsnoka, a négy hó előtt lóról történt leesése következtében szenvedett csonttöréséből teljesen felépült és tegnap nevével együtt Herkules fürdőből hazaérkezett.

— **Teljes tanácsülés.** Tegnap délelőtt Domahidy Elemér főispán elnöklésével teljes tanácsülés volt, melyen a mai közgyűlés még hátralevő tárgyait készítették elő.

— **Öngyilkos joghallgató.** Az öngyilkosságok krónikája ma ismét szaporodott egygyel. Lukács József dévai születésű 17 éves joghallgató tegnap este 11 órakor az Uj-kert 33 számú pajtája mellett sziven lőtte magát és azonnal meghalt. Ugy éjfél-tájt Szabó János esősz rendes körutját végezve az utszélen egy uriasan öltözött fiatal embert pillantott meg arccal a földre borulva. Azon hiszemenben, hogy ittással van dolga ébreszgetni kezdte, miközben egy forgó pisztolyt talált a földön, s így tisztában jött avval, hogy az utszélen fekvő fiatal ember öngyilkosságot követett el. Azonnal értesítette a rendőrséget, honnan Ónody ügyeletes rendőrbiztos a helyszínre ment és megállapította, hogy az öngyilkos Lukács József I éves joghallgató. A zsebében egy névjegyet talált a rendőrbiztos, melyre a következő sorok voltak írva: Édes apám, édes anyám, szeretett testvérek és rokonok! Nem tudok tovább élni — meghalok. Szeressenek ezután is. Temetésemkor azt a nótát huzzza a cigány Esik eső, csak úgy szakad. Bocssássanak meg szegény Józsinak. Az öngyilkos fiatalember egy debreceni előkelő uricsaládhoz volt bejáratos, ahol tegnap délután is megfordult, és azt a kijelentést tette, hogy volt egy katonatiszt nagybátyja, aki önkézüleg vetett véget életének, neki se marad más hátra. Holttestét a közkörház hullatermébe szállították és fel fogják boncolni.

— **Őszi virágok.** Milyen ravasz is az ember, még a természetet is rászedi. Nem csak tavasszal, de még ősszel is mesterséges módon virágokat esal ki a földből. Mintha csak a világrendet akarná felforgatni. Tavasszal már sárga dnyét, őszi barackot, szőlőt látunk a nagy városi kirakatokban, ősszel pedig tavaszi virágok szórják szét szinpompájukat. De mindez csak visszaélés a jóságos anya természettel, az emberek

szándékai pedig kifürkészhetetlenek, titkosak, mint a szív vágyai, s gondolataink melyeket az emberek előtt féltve őrzünk. Oh ezek az édes szirmu, bájos, kedves virágok, melyet sokszor oly kegyetlenül letépnek és eldobnak, mily sokat is tudnak ezek beszélni! Ilyen az őszi ibolya, ez a cseppnyi jószág, elrejtve a bokrok alján árasztja büvös illatát. Mint rosztet, fél, vajjon nem csapja-e meg valami hideg szél vagy fagy s akkor a meghalásra is gondol, mert oly rövid az élete. Most még kábitja, mint a szerelmes leányt udvarlója, a nap lágy melegével, szerelmet zeng neki, reményt hazudozik, minden földi boldogságot ígér neki. A virág is, a lány is hisz. Szüziesen mosolyog; szirmok, keblek kitárulnak... de majd össze is borzadnak, ha a dermesztő tétre, a hűtlenségre gondolnak. Hisz most nincs tavasz, hazudik a kertész, nem sokára kihül a napsugár, az ámitó, forró szavak elillannak. Csillag remény, szerelem, boldogság, *nincs* sehoh. Kinyílik a virág, elhervad s a szerelem elszáll! Lányok, virágok, őrizkedjétek a hamis sugaraktól.

— **A gőzhenger pnsztitása.** Pár hét óta nagy buzgalommal és méltóságteljesen járkál ide-oda egy lomha gőzhenger, mely arra van hivatva, hogy az utcák új kövezetét lepréssze. Jelenleg a Hatvan utcát boldogítja de eljárógat a szomszédos utcákba is. Tegnap reggel a Pásti-utca torkolatánál a gőzhenger átlépte hatáskörét és a földben elhuzódó csatornát benyomta. A magacsinálta mélységből csak nehezen tudott kiszabadulni és a gőzhenger e tehetetlen állapotában fenyegetőzött, prüszkolt és iszonyuan szidta a várost mert ily gyöngye lábón áll a csatornája. A körülállók előtt — mint illetékes forrásból tudjuk — azt a kijelentést tette a gőzhenger, hogy ha záros határidőn belül meg nem csináltatja a város a csatornázási munkálatokat, hát megvadul és palacsintává lapítja az összes utcákat. A lakosság érdekében azt kívánjuk, hogy vagy csinálják meg a csatornát, vagy szabadítsanak meg bennünket a gonosztól a bős gőzhengertől.

— **Kacérkodás az utcán,** Debrecen igazán nagyváros. Zsibongó tarka-barka az élet. Nagy a forgalma, sűrű benne a nép. A felületes szemlélő mindezt látja Debrecenben. Látja a sok fényes fogatot, a gazdag embereket; de valóságban nem lehet tudni, melyik valóban az. Bizony nagyrésze csak pakfon, felfujs, vagy felszínes alak. Az utcán egy rakás fel-le kőborgó, nyalka arszlán, jó részének feje üres, mint a léggömb s értéktelenek, akárcsak a szinpadí fény, mely csak pár órára való. De ki is törődik ma a holnappal? Tele van az utca forró pillantásokkal, járkáló urak, hölgyek — a testhez álló ruhákat mérlegelik. A testi báj, az idom, ez csábít, izgat s a fölizgult kedélyt a legnagyobb elragadtatásra s kitörésre készíti. Gyönyörűségét leli mindenki abban, a mi szép s a mi fő, az egészségnak ez nem is árt. Bizony a mi nőink nagy része azért öltözködik ki, hogy a formák annál szembeötlőbbek legyenek. Annyira ment már ez a művészet, hogy mi férfiak észre sem vesszük, hogy milyen arca van az előttünk elmenő nőnek, mert a nő gondoskodik róla, hogy figyelmünket másféle bájaira terelje. Pedig az arc bájainál mi domborodik ki jobban? Ilyen bájos hölgyre mondja az az ur, ki egész nap flirtel, vagy a sarkon áll: micsoda asszony: micsoda asszony! De a mai széptevők inkább így mondják ezt; milyen formák! micsoda — felfogás.

— **A debreceni dalegylet** november hó 3-án esütörtökön este 9 órakor az Arany Bika szálló disztermében Mácsai Sándor dalegyleti karnagy vezetése, Rácz Károly és fia teljes zenekarának közreműködése mellett dal és zene estélyt rendez, az estély teljes műsorát a dalegylet legközelebb közölni fogja.

— **Vármegyei nyugdíjintézmény.** Az új választmány tagjai közt tévesen szerepelt erre vonatkozó hírünkben Latinovics Mihály kir. főmérnök, miután a választmányba Losonezy Almos dr. tisztí főorvost választotta a közgyűlés negyedik tisztviselőjének.

— **Szobor Csiky Gergelynek.** Az aradi Kölesey-egyesület azon fáradozik, hogy Aradon Csiky Gergelynek szobrot emeljenek. Zilai Gyula, az aradi szinigazgató, ennek előmozdítása céljából elhatározta, hogy Csiky darabjaiból sorozatot rendez, amely előadások jövedelmének egy részét a szoboralap javára szenteli.

— **Deák Ferenc emlékezete.** Immár száznegyedikéve volt tegnap annak, hogy a mindenható kegyelme Deák Ferenczel ajándékozta meg hazánkat. Ő volt az, aki az 1848—49-iki szabadságharcot követett gyászos napok és szomorú idők után nemzetünket a siralomvölgyből, a megsemmisülés veszélyéből kivette. Ő értette meg a királylyal, hogy a magyar nemzetnek joga van alkotmányához. A király békejobbot nyújtott a magyar nemzetnek, feledve lett minden viszály s félreértés és 1868. június hó 8-án Budapest székes fővárosában végbement a nagyszerű koronázási ünnep. A király Szent István koronájával magyar királylyá koronáztatott és a magyar alkotmányra esküt tett. Deák Ferenc, Andrássy Gyula gróf és kortársaik óriási alkotása volt ez. Deák Ferencet a hsz a nemzet bölese címmel tisztelte meg és érdemeit a magyar törvényhozás évkönyveibe iktatták be. Deák Ferenc emlékezete beragyogja egész újabbkori történelmünket. Születésének évfordulóján áldozzunk kegyelettel dícső emlékének.

— **Pázmándy Dénes — a harctéren.** Mint értesülünk Pázmándy Dénes volt országgyűlési képviselő és kitűnő publicista Mukdenbe utazott aháboru tanulmányozása céljából.

— **A német császár kisleánya.** Vilmos császár leányáról, a tizenkét éves kis Lujza Viktória hercegnőről, kedves krs anekdotát beszél el egy angol hölgy. A kis hercegnő asszonynak több játszótársa van, akik közül az egyik a minap játékközben valahogyan bepiszkította a ruháit s e miatt csaknem sirva fakadt. Lujza hercegnő vigasztalni kezdte:

— Hisz ez nem tesz semmit, mondotta neki vehetse rád egy másik ruhát. Én is mindennap más ruhát kapok.

— Én nem, felelte szepegeve a kis leány. Anyám csak akkor adja rám ezt a szép ruhát, ha hozzádjövök játszani.

— Lujza hercegnőt nagyon meglepte ez a kijelentés s még aznap elbeszélte az egész esetet atyjának a császárnak.

Ilyesmiről nem szokás beszélni — válaszolt neki Vilmoscsászár.

Két nappal ezután az történt, hogy maga Lujza hercegnő is bepiszkolta véletlenül a ruháját. A császár látva ezt, figyelmeztette reé. A kis hercegnő ekkor így válaszolt:

— De papa, ilyesmiről nem szokás beszélni.

— **Panasz a posta ellen.** Hozzá vagyunk szokva, hogy a postáról mindég csak jót írhatunk; de most csakis panaszal fordul hozzánk egy olvasó. Ez a panasz is inkább kérelem és csak a *vasárnapra* szól, mivel hétköznapokon a hivatalos órák alatt nagyobb levél és nyomtatvány a hivatalos szobákba bevihető. De vasárnap délután, mikor a felvétel szünetel, a helybeli főpostán a kapu alá helyezett szekrénybe már nagyobb levél vagy nyomtatvány be nem lökhető, mivel a szűk nyílás ezt meg nem engedi. Kívánatos tehát, hogyha már

egyébb helyen a városba nem is, de legalább a főpostán a kapu alatt egy nagyobb nyílású gyűjtő szekrény alkalmaztassék, mely mindennemű és nagyságu levél és nyomtatvány befogadására alkalmas legyen. Ez a csekélységnek látszó újítás igen sok vasárnap is levelező egyének fog kényelmet nyújtani, s így nem kell a hétfőt bevárni s esetleges károsodástól is megleszünk óva. A közönséget a kitűnő postaszolgálat és a hivatalnoki kar udvariassága egész elkényeztette méltán kérhetjük tehát, hogy e csekélységnek látszó, de hasznos intézkedés által a postaigazgatóság ismét csak a közönség óhajára s ennek kedvére cselekedett.

— **Színház ét dalosarnok.** Érdekes határozatot hozott tegnap Nagyvárad város közgyűlése a dalosarnokra vonatkozólag. — Eddig Nagyváradon, ugymint mindenütt a főkapitány a színházi évad kezdete előtt sem annak tartama alatt nem adhatott engedélyt másféle előadások tartására. Dr. Halász Lajos szerkesztő és bizottsági tag a szabályrendelet eme pontjának megváltoztatását indítványozta. Indítványát avval okolta meg, hogy a szabályrendelet e pontja sérelmes a nagyváradai kávéskra és vendéglősökre nézve, akik dalosarnok előadásokat rendeznek helyiségekben. A magyar daltársulatok — Dr. Halász szerint — époly hivatást teljesítenek miut a színház, de meg semmi szükség sincs arra, hogy mesterséges eszközökkel támogassák a szinigazgatót. Eddig az volt a szokás, hogy a főkapitány a szinigazgató beleegyezésével adott csak daltársulati, vagy cirkusz engedélyt. Ez visszaélés, mert a szinigazgató nem gyakorolhatja a főkapitány jogát, szavazással döntötték el a kérdést és a közgyűlés többsége kimondta, hogy színházi szezon alatt is mindenféle nyilvános előadás orfeum, daltársulat, lovarda kaphat a főkapitánytól engedélyt.

— **Uj amerikai konzul.** A kereskedelmi miniszter leiratban értesítette Debrecen város törvényhatóságát, hogy a király Chester Dyer Frank észak-amerikai egyesült államok budapesti főkonzulának a működési jogot megadta és részére a törvényhatóság támogatását kéri.

— **Közigazgatásunk általános reformja.** Szombathely város volt polgármestere, jelenleg pedig országgyűlési képviselője, Ehen Gyula a legszorgalmasabban ír a municipiumokról, mindent elkövetve azoknak fejlesztése érdekében. Most újból beható tanulmányt irt a közigazgatás általános reformjáról egyuttal annak közgazdasági vonatkozásairól. Előszavában arra utal, hogy a megteremtendő magyar közigazgatás nem indulhat hatalmas államok példái után, hanem a nemzet géniuszához hiven legfőbb céljának az egységes magyar állam kiépítését tekinti. Ily alaptól kiindulva, fejezetenkint foglalkozik a közigazgatás összes ágával és pontonként tárgyalja a község és községi körök, járások, városok és vármegyék közigazgatását. Ehen Gyula, a gyakorlati közigazgatási embere fejtegetései a legnagyobb figyelmet érdemlik és bizonyos, hogy a reformmunkában aktív rész jut majd a volt polgármesternek, ki néhány év alatt a gondozására bizott Szombathelyből modern várost fejlesztetj.

— **Szabók szövetkezete.** A debreceni szabó kisiparosok alkalmi szövetkezet összehozásán fáradoznak, melynek üdvös célja, a kisipar fellendítése. Nagyobb munkákra a szövetkezet pályázik és azokat a tagok között felosztja. Ebben az ügyben a debreceni ipartestület szabó szakosztálya ma d. u. 5 órakor gyűlést tart.

— **13.373 utlevél.** A Központi Statisztikai Hivatal jelentése szerint augusztus-

ban a szorosán vett Magyarországon a belügyminiszter 5328, a vármegyei alispánok és a iörvényhatósági jogu városok rendőrkapitányai 8020, a fiumei kormányzó pedig, a kinek utlevél-kiállító joga fentartatott, 25 utlevelet adtak ki, vagyis 5889-el többet, mint az előző hónapban és 5182-vel többet, mint a mult év augusztus hónapjában.

— Hírlapirodalmunk a mult évben.

Hazánkban 1903-ban 917 magyar nyelvű hírlap és folyóirat jelent meg, még pedig 102 politikai napilap (40 Budapesten és 62 vidéken); 90 politikai lap (14 Budapesten és 76 vidéken); 13 vegyes tartalmu képes lap (11 Budapesten és 2 vidéken); 54 egy házi és iskolai lap (29 Budapesten és 25 vidéken); 24 szépirodalmi lap (19 Budapesten, 5 vidéken); 284 szaklap (237 Budapesten és 47 vidéken); 235 vidéki lap nem politikai tartalommal; 54 hirdetési lap (3 Budapesten és 51 vidéken) és 40 melléklap (30 Budapesten és 10 vidéken). Ezenkívül 201 idegen nyelvű lap jelent meg, még pedig 115 német, 2 horvát, 18 szerb, 20 oláh, 3 tót, 2 orosz, 3 francia, továbbá 1—1 cseh, lengyel, olasz, angol és héber nyelven.

— Elhagyott holmik árverése.

A vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha és fehérneműek stb. Debrecen állomás podgyász kiadási helyiségében október 26-án délután 2 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adatni. — A befolyó összeget a helybeli szegény alap javára fordítják.

— Talált olvasó.

Egy buzgó katolikus hívő ma délután egy fészülettel ellátott gyönyörű olvasót veszített el a Késes utcában, melyet egy becsületes megtaláló a rendőrségre vitt. Igazolt tulajdonosa a bűnügyi osztálynál átveheti.

— Eredménytelen árverés.

A város az eposkerti koresmát és a hozzátartozó földeket bárbe akarja adni. Az árverést tegnap tartották meg, de eredménytelen maradt, mert nem volt árverező.

— Frakk és térnadrag.

A londoni aranyfűságnak ötven tagja — akinek alkalmazásint nincs egyéb teendőjük — elhatározta, hogy a rövid nadrág feledésbe ment divatját feltámasztja. A fiatal divattitanok állítólag számos előkelőséget nyertek meg már a mozgalomnak, melytől hir szerint Edvárd király sem idegenkedik. Hogy a dolog sikere esetén a podagra szintén divatba fog jönni — az több mint valószínű.

— Eltoloncolt csavargók.

A rendőrség Méhész Ferenc 17 éves és Csomós József 38 éves csavargókat koldulás miatt letartóztatta és illetőségü helyükre toloncoltatta.

x LETZTER JÓZSEF fényképésze

festészeti és fényképnagyítási műterme Piacutca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kikapuban.

Divatos férfi és fiu kalapok legnagyobb választékban Feketénél

— Uj virág és tájkép minták víz és olaj festéshez egyedüli nagy választékban, ugy szintén olajfestéshez vásznat, méterszámra és felhuzva, valódi angol és solingeni zsebkések és ollók *Pongrácz Géz* papírgyáraktárában Debrecen, Bika szálloda mellett.

x Ügyes detalista fűszeres segéd

zonnali belépésre felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Asztalos segédek felvétetnek Csapó-utca 28.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

A japán-orosz háboru.

Moszkva, okt. 17.

Grosszet ikaui orosz konzul ma ideérkezett. Azt jelenti, hogy a japánok öt órával azután, hogy az oroszok kiűritették Lukaut, vonultak be oda. Tartózkodóan viselkedtek. A konzulokat a város általános helyzetének megbeszélése végett egybehívták. A meghívottak között volt Grosszet is, a ki a meghívást nem fogadta el. A vámházon lévő orosz lobogót japánnal cserélték fel. A japán hatóság megtiltotta a japánoknak, hogy Grosszet házába menjenek. A többi konzulok üdvözlése a legbarátságosabb volt. Az amerikai konzul tartózkodó magatartást tanusított.

Pétervár, okt. 17.

Az orosz távirati ügynökség külön tudósítója jelenti Karbinból mai kelettel: Alexejev helytartó ma visszatért Karbinba.

Tokio, okt. 17.

Oyama ideérkezett táviratai részletesen írják le az eseményeket. Sok helyet említ az utolsó küzdelmek színhelyéről, melyek a térképen nem találhatók. Oyama avval a közléssel végzi jelentését, hogy a 10-től 14-ig szakadatlanul folyt küzdelem minden irányban kedvező eredménnyel járt. Az ellenzék számbelileg felülmulta a japánokat és nemcsak hogy megverték, hanem erősen üldözöbe is vették. — Az oroszokat — ugymond — a Hunho balpartja felé üzzük és nagy kárt teszünk bennük. *Több mint 30 ágyut zsákmányoltunk.* A foglyok száma több száz. Az ellenség tervével teljes kudarcot vallott. Támadása megheiusult. *Veszteségei legalább 30.000 ember.* Zsákmányoltunk az ágyukon kívül nagy tömeg lövészerez kocsit és rengeteg fegyvert. A japán veszteségek 11-től 12-ig 1250 embert tesznek ki. Tizenöt tiszt elesett, 46 megsebesült.

Tokio, okt. 17.

A harevonalból érkezett közlések szerint a feltalált holttestek számából ara lehet következtetni, hogy az oroszok vesztesége az utolsó napokban 40.000 főre rugott. A japánok veszteségeire vonatkozó jelentések hiányosak, de az bizonyos, hogy azok az oroszokéhoz hasonlóan esekélyek. Oku veszteségei halottakban és veszteségekben okt. 10-től 14-ig 2500 fő a tiszteket is beleértve.

S Z I N H A Z.

M Ū S O R:

Kedden okt. 18. K i s c s á s z á r. Daljáték. „C” bérlet.

Szerdán okt. 19. K i s c s á s z á r. Daljáték. „A” bérlet.

Csütörtökön okt. 20. K i s c s á s z á r. Daljáték. „B” bérlet.

Pénteken okt. 21. S z ó k i m o n d ó a s z s o n y s á g. Színmű. „C” bérlet.

Szombat okt. 22. D u r a n d é s D u r a n d. Bohózat. „A” bérlet.

Vasárnap okt. 23. d. u. Mikádó. Daljáték. Este: Előszór. K i s p a j t á s. Vigjáték.

* A kolozsvári színház államosítása.

Sokan nem tudták elgondolni, miért hirdettek csak egy évre pályázatot a kolozsvári Nemzeti Színház bérletére. Teljesen megbízható forrásunk szerint ennek az a magyarázata, hogy a kormány teljesíteni kívánja a kolozsváriak osztatlan óhaját és a kolozsvári Nemzeti színházat 1906-tól államosítani fogja. — A most épülő új színházat már állami kezelésben fogják

megnyitni. — Sőt már a kinevezendő igazgatót is kiszemelte a kormány. Az államosított kolozsvári Nemzeti színház intendánsa Bölöny József lesz, kinevezett igazgatója pedig Festetich Andor gróf, az országos színészeti felügyelő. Bölöny József a magyar királyi dalsház intendánsi állását nem volt hajlandó elfogadni, de a kolozsvári intendánságot elfogadta s az igazgató személyére nézve a kormány már Bölönyivel a folytatott megbeszélés után határozott. A belügyminisztériumban most folynak az államosítás előkészületei. Ezzel a lépéssel a kormány nemcsak a kolozsváriaknak szerez nagy örömet, hanem a nemzeti művelődés s a magyar színművészet javára is cselekszik, mert a kolozsvári Nemzeti Színházra minden más műintézetnél fontosabb, felette jelentékeny feladatok várnak, melyeknek sikeres megoldása országos nemzeti érdek. — Ime ez a magyarázata annak, hogy a kolozsvári színházat most csak egy évre, az új színház megnyitásáig adják bérbe.

* Lear király. A tegnapi este bebizonyította, hogy a debreceni színtársulat tagjaiban megvan a képesség arra, hogy komoly dráma darabokat sikerrel előadjanak. — Ha azonban a siker nem teljes, az csak azért van, mert a hatást elrontja a rendezés gyarlósága. Az egyes tagok tehetségének és tudásának okos kihasználását csak ugy képzeljük, ha szakavatott, értelmes rendező kellő gondtal tanítja össze őket. A meiningeniak, a Deutsches Theater, de meg a Vigszínház sikereinek titka a gondos betanításban és a szakavatott rendezésben rejlik. — Ezért van összevágó együttjáték és az egyes kiválóbb erők fényesen érvényesülnek a megfelelő keretben. A tegnap est dícsősége csakis egyes tagokat illet. Első sorban Csiky Lászlót, a magyar jellemszínész egyik legjobbját. — Lear király a jó színész gondos munkája. Fokozott kitérésekre alkalmatlan hangjának fogyatékoságáért bőszesen kárpótolt kitünő felfogása, jellemző ereje és nagy intelligenciája. Minden nagyobb jelenését nyílt színen megtapsolták és felvonások után öt-hatszor hívták a lámpák elé. — Faragó a bolondot, Sebestyén Kentet, Palágyi Edmundot értelemmel játszotta. Feltűnést keltett Csontos, aki Edgart meglepő hévvel és helyes felfogással alakította. A tapsokban neki is volt része. A három leányt Jeszenszky-né, Arday Ida és Menszáros Margit adta hatásosan. A debreceni közönség jellemzésére álljon itt az is, hogy tegnap este az oly nagy ritkán színre kerülő shakespearei tragédiánál a támlásszékek fele üres maradt, de a karzat zsúfolva volt. Az uri világ otthon maragt, de a nép eljött. Na meg a diákság, amelynek lelkes ifjai a földszinti állóhelyet és a másodemeleti helyeket színültig betöltötték. —rö.

* Utazás a színházak körül. Makó Lajos debreceni színházigazgató után Komjáthy János kassai színgazgató is benyújtotta pályázatát a kolozsvári egy éves bérletre. — Komjáthy tudvalevőleg már egyhangulag megkapta a kassai színházat további 3 évre. De még a pozsonyi színház bérlete sem dőlt el, mert ott Komjáthy hívei megfellebbezték az Andorffy Péter megválasztását a belügyminiszterhez, aki most kérte el Bartal

Aurél főispán véleményét a kérdésben. A főispán már felküldte a miniszterhez véleményét, amelyben minden tekintetben biztosítani kívánja a magyar muzsa jövőjét s az új szinigazgatótól tényleges garanciákat követel, amelyek aztán minden erkölcsi és anyagi fiaskót kizárnának. A miniszter döntése elé érhető kíváncsisággal tekintenek ország-szerte.

TAVIRATOK.

Nyelvkérdés az ellenőrzési szemlén

— Bécs okt. 17. — Egy brünni újság megírta, hogy a közös hadügyminiszterium megengedte a tartalékosoknak a katonai ellenőrzési szemlén az anyanyelvükön való jelentkezést. Ezt a hírt a hadügyminiszterium hivatalosan megeafolja.

Lázadás az orosz hadseregben.

Berlin, okt. 17. Orosz tartalékosok Odesszában és másutt felláztak, mert két napig nem kaptak enni. Tízezer katona megtagadta az engedelmességet.

Taaffe grófné férhezment.

Budapest, okt. 17. Taaffe Ilona grófnő ma tartotta esküvőjét Dr. Feldmann Gyula orvossal.

Elégett hajó rakomány.

Trieszt, okt. 17. Az Aurora nevű Loyd hajó, melyen Ázsiába rendelt juttatás volt behajózva, kigyuladt és a lángok martaléka lett. A kár kétszáznegyvenezer korona.

Orosz munkáslázadás.

Szt.-Pétervár okt. 17. Varsóban óriási munkászavargás tört ki. A munkások négy rendőrképviselőt súlyosan megsebesítettek.

Megkéselt rendőr.

Budapest, okt. 17. Barta István rendőr néhány verekedő suhancot rendreutasított, mire azok a rendőrré támadtak s közülök egyik kést döfött belé! Életveszélyes sebesülésével a kórházba szállították.

A rablógyilkos házaspár.

Páris, okt. 17. A Klein házaspárt a bécsi rablógyilkosokat ma itt elfogta a rendőrség. A kiadatási eljárás már megindult.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, okt. 17.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv korlátozott nyugodt irányzat mellett 40,000 métermázsza került forgalomba néhány fillérrel magasabb árakon. Egyéb gabonaneműek változatlanok. Idő: szép.

Városi színház.

„C” bérlet.

Kedden, október 18-án.

KIS CSÁSZÁR.

Daljáték 3 felvonásban.

SZEREPLŐK.

X-ik Károly, francia király	Faragó Ödön.
Clarisse, népies nevén Chate-blonde	Rózsa Lili.
Louis d' Ecousselles marquis	Iványi Antal.
Guitri apó	Szilágyi A.
Rocco, fia	Sugár Aranka.
Micheline anyó	Havasi Szidi.
Rose, leánya	Hegyi Lili.
Pierre, nepekes.	Mezei Andor.
Jovita, cigányleány	Rományi Mária
Egy vén cigány	Paksi Sándor.

Kezdeté 7 és fél órakor.

Kardos László Kossuth u. 9.

Ágy terítők igen nagy választékban, Plusch, posztó, gyapju asztalterítők, ugyanolyan függönyök re-mek kivitelben.

Legújabb

női ruhaszövetek

Blouse selymek

Flanellek

Velezek

raktárra érkeztek

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és utóda Tsa céghez,
Kistemplombazár.

A Dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növeését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1—2 korona

1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszerárban

DEBRECEN, Főtér 31. sz.

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferenc-utcán fönnálló gépműhelyemben újtalálmányu es szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtók és szőlőzuzókat

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmulja.

A borsajtó fatányérral van ellátva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a törköly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban de olcsó árakban kapható.

Szíves pártfogást kérek, tisztelettel

Preizler Mór

műlakatos és gépjavitó műhelye.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre rendezett hangszergyárban

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Békéci javított tárogató és hangfokozó gerenda feltalálója

BUDAPEST, II. LÁNCID-U. 5. SZ.

A jánlja saját gyárban készült, általában elismert különleges cialitás) fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, czimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedük 3—, 4—, 5—, 6—, forinttól feljebb a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedü vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker); hegedübe javítással 4—frt.

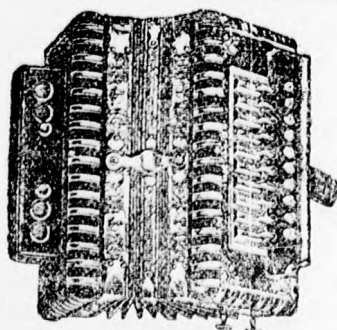
TÁROGATÓ.

rózsafából, ujezüst billentyűvel és iskolával, 30— frttól feljebb

Harmoniumok világhírű legjobb gyártmány, 65—frttól feljebb.

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett, jutárysos ártan, elismert jó minőség. a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Harmonikák, legjobb, erős elpusztíthatatlan hangokkal, 250—3.—, 4.—, 5.—forinttól feljebb. különleges acél hanghangversenyharmonikák, saját minták.

Javitások az összes hangszereken, különlegesszakerü pontossággal, jutányos árban eszközöltetnek,

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Árjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

A nagyérdemű közönség

saját érdeke kívánja

hogy arany-, ékszer-, ezüst- és óra szükségletét

Halász

Nándor

aranyműves, óras és ékszerésznél fedezze
DEBRECEN, Piac-utca 24. szám.

K i a

tartósságért és finomságért kezességet vállal.
Arany-, ezüst-, ékszer- és óra javításokat eszközöl.

Arany-, ezüst- és ékszer tárgyakban
óriási választék!

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi áron veszek
Vidéki megrendelések pontosan eszközöztetnek. Saját óra és ékszer javítási műhely.

Gazdák figyelmébe.

Manhattan nélkül Manhattan perral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlalni aki tehenei-
től és kecskőitől több és jobbminőségű tejet akar aki
erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszerűen
aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

éppert. Használatának költsége igen csekély és dusan
megtérül 100 kgl. 50. kor., klg. 26 kor. Egy 5 kilós próba-
küldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bérmentve utánvétellel
hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan
por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: **Manhattan Electrophor**
Vállalat Budapest. VIII., Aggteleki-utca 15.

Könnyes, rekedtség és hurut ellen nincs legjobb
RETHY-féle

Pemetefü cukorkájánál

Vásárlásnál azonban vigyázzanak
és határozottan **RETHY** felét kerjünk, mivel
sok haszontalan utánzata van
1 doboz 60 fillér.
Csak **RETHY** felét fogadjunk el!

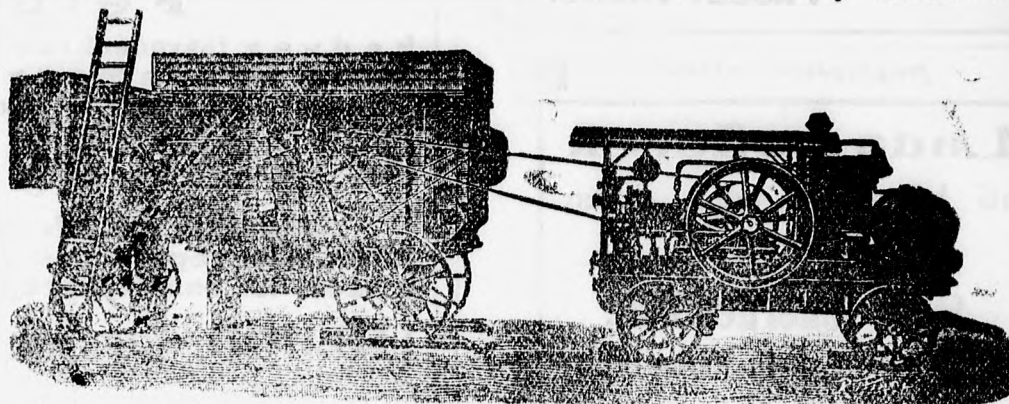
„M A Y E R“ gépgyár

vas és fémöntőde részvénytársaság **SZOMBATHELY.**

Raktár: **Budapest, V. Lipót-körut 15.**

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő} _{szerkezetű} Benzin- és szivó-gázmotorokat 1-50
lóerőig
Benzin-motoros cséplőkészletek
Legolcsóbb tüzem! Tűzveszély kizárva

Malomépítész Különlegesség

Osborne D. M.-féle

Uj hengershékek, minden e szakmába vágó gépek gyártása
műalmi berendezések.
Legújabb szekezetű csavaros és szabad. kir. víznyomású bor
sátók. világhírű amerikai arató és kaszál gépek magyarországi
kizárólagos képviselőisége.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kivantra ingyen és bérmentve
külön költségvetést ingyen

A legjobb arc- szépítő szer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappa-
Epe-szappan. } nok a kenőcs haszná-
o latához o

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arcpor
három színben, fehér, rózsás és krém
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: *dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön* gyógyszerész uraknál, valamint *Jósa és Jóna* urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárába
Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

IGÉRVÉNYEK.

3°. magy. jelzalog
nyerem. sorsjegy

Ára 4 kor.

Huzás október 25.

Főnyerem. 100,000 K.

Bécsvárosi
sorsjegy

Ára K. 14.

Huzás november 2.

Főnyerem. 400.000 K.

Erzsébet szanat. sorsjegyek

Kaphatók a **Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bankban**

Alkalmi vétel!

Helyszűke miatt sok szép szobai növényt olcsó árban lehet beszerezni

Pacelt János műkertészeti telepen

Margit-fürdővel szemben,

ugy Virág üzletében Kossuth-utca 1. szám. és most nagyvásár idő tartama alatt piacon is elárusítva lesznek.

Kérem az alkalmat felhasználni a ki szép dísznövények szobai dísznek beszerezni ohajt.

Kiváló tisztelettel

PACELT JÁNOS.

fényképészeti cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar és levéltárcák,

férfi fehéreneműek,

(mérték után is készülnek).

solingeni kések, ollók, borotvák, haj, köröm és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

Debrecen, városház épüle

bőr áruk

PLOMBUS Co. New-York 104. E. 106. Str.

PLOMBUS!

250,000 hálaírat 1 év alatt!

Nincs többé fogfájás! odvas fog! büzősszáj

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kinos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

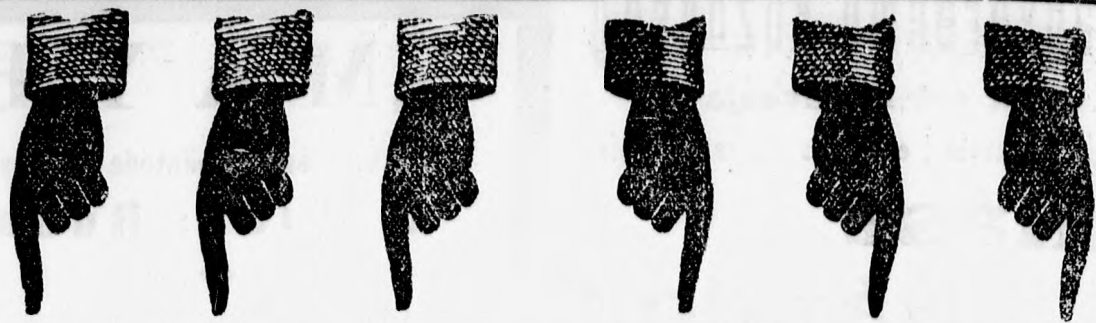
„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

Plombusne hiányozzék egy háznál se, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja; a nyugalom. A fogfájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai clemesség nelo vabbja!

Ara egy adagnak, mely 5-6 odvas fogra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviseltől, melynek czime:

„Plombus“ szétküldés, Pásztó, Heves-m.

Kiváló szerencse Töröknel!**Felülmulhatlanul**

kedvez főarudánknek a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket,

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

út és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,

1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à

80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000,

1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000,

8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000

korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt. — .75 vagy kor. 1.50, $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—

$\frac{1}{2}$ " " " 3.— " " 6.—, $\frac{1}{1}$ " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi október hó 24-ig bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. és T^{SA} bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm (bélyegeken) A nem tetsző törleendő. mellékelem bankjegyekben

Pontos cím: